

اگر احساس خواب به شما دست داد در مکان امنی مانند پارکینگ‌های جاده‌ای، خودرو را متوقف کنید و از توقف در شانه بزرگراه خودداری کنید.

معاون محیط زیست انسانی سازمان حفاظت محیط زیست در گفت و گو با «شهروند» جزئیات طرح انتقال آب خزر به سمنان و چگونگی این اتفاق را تشریح می کند

انتقال آب به شرط زنده ماندن جنگل و دریا

برای انتقال آب خزر به سمنان، به هیچ مسیر جدیدی مجوز نداده ایم و مجریان در همان کریدورهای قدیمی اجازه کار خواهند داشت

شهروند! منتقدان از جنگل تراشی می هراسند، از تهدید خزر که وضع شکننده‌ای دارد و از همه تبعات محیط زیستی، اجتماعی و اقتصادی و سیاسی احتمالی که با انتقال آب بین حوزهای آشکار می شود. با همه مناقشات برای انتقال آب دریای خزر به سمنان اما این طرح، در حال به سرانجام رسیدن است. یک سال پیش یعنی چهار دهه پس از نخستین پیشنهادها برای انتقال آب از شمال کشور، رئیس جمهوری درباره انتقال آب خزر به سمنان، حجت را بر همه تمام کرد. سازمان حفاظت محیط زیست که در دوره‌های گذشته مقابل این طرح ایستاده بود، در حال ارزیابی محیط زیستی این طرح جنگلی است و برای اجرایش شرط گذاشته. عیسی کلانتری، معاون رئیس جمهوری و رئیس سازمان حفاظت محیط زیست، بهمن سال گذشته به ایسنا گفته بود با انتقال آب به منظور تأمین آب برای مصارف کشاورزی مخالف است و فقط برای تأمین آب شرب مجوز می دهد. او فروردین امسال هم به باشگاه خبرنگاران جوان گفت که با انتقال آب خزر به سمنان مشروط بر این که برای مصرف کشاورزی و صنعتی نباشد، مخالفتی ندارد. مسعود تجریشی، معاون محیط زیست انسانی سازمان حفاظت محیط زیست می گوید به زودی ابهامات طرح رفع خواهد شد و وزارت نیرو به عنوان مجری باید انتقال آب به سمنان را توجیه کند. تا قبل از این اگر چه حرف از جنگل تراشی و تهدید زیست بوم خزر بود، اما حالا او به «شهروند» می گوید به شرط تخریب نکردن جنگل و انتقال آب شیرین کن ها، انتقال آب خزر به سمنان مانع جدی دیگری نخواهد داشت.

آقای تجریشی ارزیابی های تازه از طرح انتقال آب خزر به سمنان چه نتایج داشته؟ قرار است چه میزان پاک تراشی جنگل اتفاق بیفتد؟

در جلسات مختلفی که با مشاوران وزارت نیرو برگزار شد، به آنها گوشزد کردیم برای هیچ مسیر جدیدی مجوز نخواهیم داد. ما تقریباً سه مجوز برای خطوط انتقال نفت و گاز داده ایم، اما مدام گفته ایم طرح های جدید باید در همان مسیر قبلی که تخریب هایی اتفاق افتاده، پیاده شود، یعنی تخریب جدیدی قرار نیست انجام شود. بعضی از این خطوط، قدیمی شده و نشت زیادی دارد و برای محیط زیست بهتر است که به روز شوند، اما چه برای گاز و چه برای نفت و آب در شمال، مسیر جدیدی تعریف نمی شود. تأکید می کنم در تمام مجوزهای انتقال نفت و گاز و آب که طرح انتقال خزر هم جزئی از آن می شود، هیچ مسیر جدیدی قبول نکرده ایم. گفته ایم فقط در همان کریدور اجازه کار می دهیم، من خیلی نگرانی روی مسأله جنگل ندارم. در حال حاضر هم گروهی هم راه با متقاضی (وزارت نیرو) در حال بازدید از منطقه هستند. مسیرهای پیشنهادی منطبق بر مسیرهای قدیمی است.

ایستگاه های پمپاژ و آب شیرین کن ها چطور؟ گمانم سه یا چهار ایستگاه پمپاژ در این طرح در نظر گرفته شده که باید انتقال بدهند، اما هنوز به طور نهایی مشخص نشده که قرار است این ایستگاه ها در مبدأ باشند یا مقصد. اگر بخواهند در مقصد این کار را کنند،

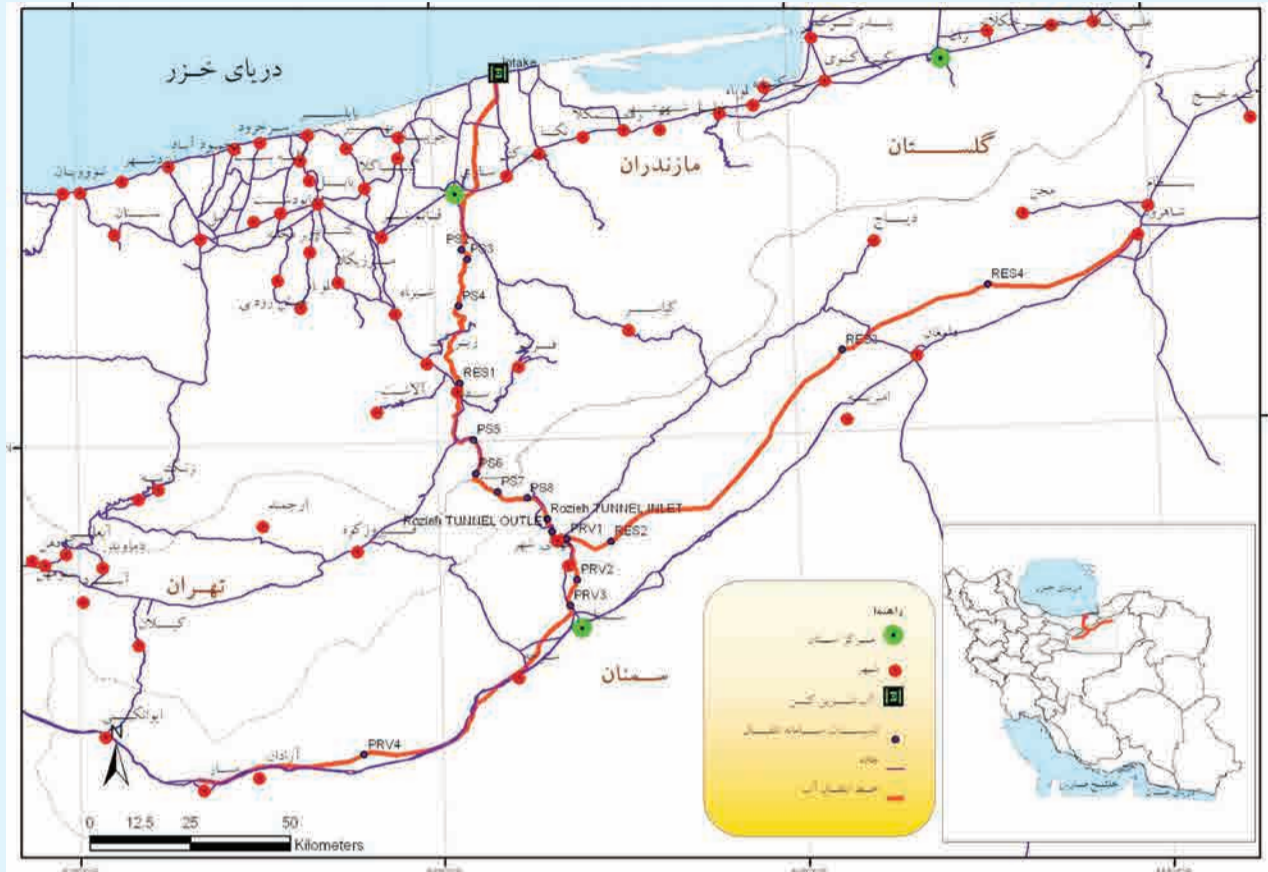
باید دو برابر آب را انتقال دهند، بنابراین حجمش زیاد می شود. اگر در مبدأ بخواهند این کار را کنند، باید آب بیشتری بگیرند، نمک را جدا کنند و دوباره برگردانند به دریا؛ با این روش تقریباً مصرف انرژی شان به نصف می رسد. با توجه به این موضوع مجریان دنبال این هستند تا آنجایی که ممکن است ایستگاه های پمپاژ در جاهای قرار بگیرد که قبلاً ایستگاه های دیگری وجود داشته. در این مورد نگرانی ما فقط آنری است که می تواند بر دریا داشته باشد. از مشاور طرح خواسته ایم بررسی کند که در چه عمق و فاصله ای از ساحل این اقدام قرار است صورت گیرد، تا اثرات شوروی پخش شود. شرط دیگری که تعیین شده این است که به جای قرار گیری آب شیرین کن ها در مبدأ، در مقصد تعبیه شوند. شرکت توسعه منابع آب ایران به این تکنولوژی دست پیدا کرده؛ با رقیق شدن شورابه تبعات زیست محیطی کمتری خواهیم داشت.

اما پیش از این، از طرف سازمان باطمینان از این صحبت شده بود که این طرح خطری برای دریای خزر ندارد. گزارش های ارزیابی در این خصوص مربوط به چه زمانی است؟

این بررسی در گذشته انجام شده، مثل طرح های بی شمار دیگری که مشاوره آنها انجام و مشمول زمان شده است. مشاوره این طرح سیال ۹۲ تا ردیبهشت ۹۵ گزارش شده و سازمان محیط زیست آن را قبول یارد نکرده بود؛ ۲۰ جلد گزارش در این باره، همین طور رها شده بود. کاری که ما انجام دادیم بازنگری همین گزارش ها بود. سوالات اساسی را از آنها بیرون کشیدیم؛ بررسی مسائل اجتماعی و اقتصادی در مبدأ و مقصد، بررسی این که آب در کجا، به چه صورت و در چه عمقی برداشت شده و چطور و کجا شیرین می شود و مواردی

هر ۴۰ ثانیه یک نفر در جهان بر اثر خودکشی می میرد

بر اساس اعلام سازمان جهانی بهداشت (WHO) هر ۴۰ ثانیه یک نفر در جهان بر اثر خودکشی جان می دهد و شمار افرادی که سالیانه به دلیل خودکشی جان می یازند از شمار افرادی که در جنگ کشته می شوند، بیشتر است. به گزارش ایسنا، سازمان جهانی بهداشت در گزارش تازه ای با بررسی پدیده خودکشی، رایج ترین روش های خودکشی را حلق آویز کردن، مسمومیت و تیراندازی اعلام کرده و از دولت ها خواسته تا برای کمک به افراد در مقابله با استرس و کاهش دسترسی به امکانات لازم برای خودکشی، برنامه های پیشگیری از خودکشی را اتخاذ کنند. این سازمان خودکشی را یک مسأله بهداشت جهانی دانسته و همه سنین، جنسیت ها و مناطق جهان را متأثر از آن اعلام کرده است.

فعالیت هایمان در مرکز کشور است و آب در حاشیه آن قرار دارد. نمی توانیم چشم مان را ببندیم و بگوییم انتقال آب نباید انجام شود. اگر آب را انتقال ندهیم، در فلات کشور، مثل اصفهان و یزد، برداشت آب های زیرزمینی تا جایی شدت می گیرد که دیگر آبی باقی نماند. ما باید حساب شده و با مدیریت و در نظر گرفتن منافع اقتصادی برای صنعت و محیط زیست به یک تعادل برسیم؛ یعنی به جواب این سؤال برسیم که چقدر آب را از کجا داریم که کمترین تبعات را داشته باشد. در جنوب همین الگو دقیقاً پیاده شده؛ یعنی به جای این که هر کسی بیاید از هر نقطه ای که خواست آب شیرین کن بگیرد، نقطه ای را برای آب شیرین کن مشخص کرده ایم. وقتی این محدودیت ها باشد، اقتصاد خودش مانع از این می شود که آب با حجم زیاد در فواصل طولانی برود.

بنابراین از نظر سازمان محیط زیست، تبعات محیط زیستی جدی ای مطرح نیست؟

از نگاه من این پروژه به لحاظ زیست محیطی مشکل جدی ندارد. خیلی ها ممکن است با هر طرح محیط زیستی مخالفت داشته باشند. ولی تا امروز آن چه در گزارش ها مطرح شده، مشکل جدی و حادی را نشان نمی دهد. ما دو دریا داریم، نمی توانیم از مزیت های آنها استفاده نکنیم. چون وزارت نیرو اعلام کرده که برای تأمین آب مقصد هیچ راهی ندارد. ما گزارش ها را ارزیابی می کنیم اما نیاز را وزارت نیرو باید اعلام کند. ما ابعاد مسأله را مشخص کرده ایم. سوال های محیط زیستی را در آورده ایم و در حال حاضر گروهی سه روز است که همراه با نمایندگان معاونت محیط زیست طبیعی مسیر انتقال آب را پایش می کنند. نمی خواهیم هیچ سرمایه گذاری در کشور بلا تکلیف بماند، بلکه هدف مان تعیین تکلیف است. به لحاظ زمانی چقدر آب احتیاج دارند و با چه قیمتی برایشان توجیه اقتصادی دارد، باید صبر کنیم تا مجوزها صادر شود. ما این مجوزها را برای دو سال می دهیم. اگر در این مدت نتوانند از آن استفاده کنند، دوباره برمی گردند تا طرحشان بازنگری شود. اگر ما با این نگاه پیش برویم که محیط زیست را مهم بدانیم، هزینه تمام شده به سمتی می رود که عاقبت حجم کمتری از آب را انتقال بدهند. ما کشوری هستیم که عمده

را بفروشد - چون دولت هم نمی تواند از پس هزینه آن بر بیاید - تا پول این ۵۰ میلیون متر مکعب را در بیاورد. این عدد خیلی بالایی است. برداشت من این است که صنایع اگر بخواهند از این آب استفاده کنند، باید در مصرف آبشان بسیار صرفه جویی و از تکنولوژی های بسیار پیشرفته ای استفاده کنند. وقتی این قیمت ها را با هم مقایسه کنند، ممکن است در نهایت هم به این جمع بندی برسند که گرفتن آب کشاورزی و صرفه جویی برایشان بهتر است. از طرف دیگر، این پروژه ای نیست که دولت بتواند تمام هزینه های آن را

این پروژه به لحاظ زیست محیطی مشکل جدی ندارد. خیلی ها ممکن است با هر طرح محیط زیستی مخالفت داشته باشند. ولی تا امروز آن چه در گزارش ها مطرح شده، مشکل جدی و حادی را نشان نمی دهد. ما دو دریا داریم، نمی توانیم از مزیت های آنها استفاده نکنیم. چون وزارت نیرو اعلام کرده که برای تأمین آب مقصد هیچ راهی ندارد

این پروژه به لحاظ زیست محیطی مشکل جدی ندارد. خیلی ها ممکن است با هر طرح محیط زیستی مخالفت داشته باشند. ولی تا امروز آن چه در گزارش ها مطرح شده، مشکل جدی و حادی را نشان نمی دهد. ما دو دریا داریم، نمی توانیم از مزیت های آنها استفاده نکنیم. چون وزارت نیرو اعلام کرده که برای تأمین آب مقصد هیچ راهی ندارد

تأمین کند. از ابتدا هم قرار بوده که یک سرمایه گذار برای تأمین منابع آن وجود داشته باشد. ولی نکته ای که وجود دارد این است که اگر قرار باشد سمنان در آینده توسعه ای داشته باشد، به آب احتیاج دارد. بدون آب، بسیاری از کارخانه ها و صنایع مستقر در آن منطقه تقریباً نمی توانند توسعه پیدا کنند. اما این که چقدر آب احتیاج دارند و با چه قیمتی برایشان توجیه اقتصادی دارد، باید صبر کنیم تا مجوزها صادر شود. ما این مجوزها را برای دو سال می دهیم. اگر در این مدت نتوانند از آن استفاده کنند، دوباره برمی گردند تا طرحشان بازنگری شود. اگر ما با این نگاه پیش برویم که محیط زیست را مهم بدانیم، هزینه تمام شده به سمتی می رود که عاقبت حجم کمتری از آب را انتقال بدهند. ما کشوری هستیم که عمده

این است که در مسیر انتقال، روستاهایی هست که خودشان مشکل آب دارند. توافق شده است که این روستاها و مسیر هم مشکلات آب را حل کنند. نمی دانم مسأله حادی در این باره وجود دارد یا نه، چون آب از دریا تأمین می شود و کلا در کشور ما ابعاد اجتماعی زمانی پر رنگ تر است که با موردی مثل انتقال آب خوزستان به اصفهان روبه رو باشیم. در این منطقه مسائل اجتماعی حاد است، چون منبع آب جدی وجود ندارد. اما درباره انتقال آب خزر به سمنان، صحبت از دریاست. حجمی که قرار است برداشت شود، عدد بسیار بسیار ناچیزی است.

و در مبدأ مشکل محیط زیستی هم اتفاق نمی افتد؟

ایمن را باید کارگروه تابلوی منابع و مصارف که مسئولیتش با وزارت نیروست، اعلام می کرد. آنها باید تمامی اقدامات در رابطه با مدیریت مصرف و کاهش تقاضا را پاسخ می دادند و با اطمینان می گفتند آبی که از مبدأ برداشته می شود، برای مبدأ مشکلی ایجاد نمی کند. یعنی مبدأ به آن آب که از دریا گرفته می شود، وابسته نیست و این مسأله به طور اتوماتیک رفع شده است. در گزارش ارزیابی، این کارگروه باید نشان می داد که تمام مسائل زیست محیطی پاسخ داده می شود؛ در این مینا که آنها برای پاسخگویی به نیاز مقصد، هیچ راهی جز انتقال آب از آن ندارند. وزارت نیرو به عنوان متولی آب در کشور گزارش داده آنها برای صنعت به ۱۵۰ میلیون متر مکعب آب نیاز دارند.

اما آقای کلانتری گفته بودند به انتقال آب برای مصرف صنعت مجوز نمی دهند. آیا واقعا سمنان به این آب احتیاج دارد؟ وزارت نیرو به این ضرورت جواب داده؟ آیا توجیه اقتصادی دارد؟

مسأله اینجاست که اگر قرار باشد آب دریای خزر با این وضع اقتصادی انتقال پیدا کند، امکان ندارد که کمتر از ۲۰-۲۵ هزار تومان در متر مکعب در بیاید؛ این خیلی گران است. با آبی به این قیمت نمی شود کشاورزی کرد. از آن طرف هم صنعت پول شرب آن را می دهد، یعنی حتی دولت هم پولش را نمی تواند بدهد. چون الان می گویند در حد ۵۰ میلیون متر مکعب نیاز آبی شرب داریم. در واقع وزارت نیرو باید به اندازه ۲۰۰ میلیون متر مکعب آب انتقال بدهد و آن

